

การพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิง
ความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of an Evaluation Process on English Communicative
Abilities through the Common European Framework of Reference for
Languages of Prathom Suksa VI Students

ขวัญฤดี ไชยชาญ¹

กชกร ธิปัตต์²

ธีรวิมล เอกะกุล³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2) พัฒนาการประเมิน 3) ทดลองใช้กระบวนการประเมิน และ 4) ประเมินกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างในระยะเวลาที่ 1 เป็นนักเรียน 256 คน ครู 9 คนและผู้บริหาร 9 คน ผู้ตรวจสอบคู่มือในระยะเวลาที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตัวอย่างในระยะเวลาที่ 3 เป็นนักเรียน 44 คน และกลุ่มเป้าหมายในระยะเวลาที่ 4 เป็นนักเรียน 44 คน ครู 2 คน ผู้อำนวยการ 1 คน และรองผู้อำนวยการ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ The Mann-Whitney U Test

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบในการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปมี 6 ด้าน คือ การพูดส่งสาร การเขียนส่งสาร การรับสารโดยการฟัง การรับสารโดยการอ่าน การพูดปฏิสัมพันธ์ และการเขียนปฏิสัมพันธ์ การศึกษาสภาพปัจจุบันพบด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านสื่อที่ใช้ในการประเมิน รองลงมา ได้แก่ ด้านการรายงานผลการประเมิน และวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการประเมินที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ผลการประเมิน และการสรุปและรายงานผลการประเมินกระบวนการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กระบวนการประเมินที่พัฒนาขึ้น มีมาตรฐานการประเมิน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กระบวนการประเมิน ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป

Abstract

The purpose of this research were to 1) analysis and synthesis concept and theory of the evaluation process on English communicative abilities through the common European framework of reference for languages 2) develop the evaluation process 3) implement the evaluation process and 4) evaluate the evaluation process on English communicative abilities through the common European

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

framework of reference for languages of Prathomsuksa VI Students. The samples in the first stage were 256 students, 9 teachers and 9 school directors. The inspectors in the second stage were 5 experts. The samples in the third stage were 44 students. The subjects in the fourth stage were 44 students, 2 teachers, 1 school director, and 1 school assistant director. The instruments consisted of survey forms, evaluation forms and Tests. The qualitative data were analyzed by contents analysis. The quantitative data were analyzed through basic statistics comprising frequency, percentage, mean, and standard deviation. The Mann-Whitney U-Test were employed for testing hypotheses.

The results of the study showed that there were 6 factors of English communicative abilities; spoken production, written production, listening reception, reading reception, spoken interaction and written interaction. The hardest problems of an evaluation process was the evaluation materials, the evaluation reports and the evaluation goals. The evaluation process consisted of 4 steps; planning, implementing, analyzing, summary and reporting. The discriminant validity of the evaluation process was statistically significant at .01 level. The evaluation process had overall standards for utility, feasibility propriety and accuracy at the highest level.

Keywords : Evaluation Process, English Communicative Abilities, Common European Framework of Reference for Languages

บทนำ

ประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนหลายรูปแบบแต่ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร นักเรียนยังคงไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยที่ผ่านมาเน้นการอ่านและเขียน ทำให้นักเรียนไม่สามารถสื่อสารได้แม้จะเรียนภาษาอังกฤษในระบบการศึกษาจากชั้นประถมศึกษาต่อเนื่องจนจบปริญญาตรีถึง 16 ปี ระดับความสามารถของคนไทยในการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงยังอยู่ในระดับต่ำมาก (สถาบันภาษาอังกฤษ, 2559 : คำนำ) และในขณะเดียวกันก็ต้องเร่งพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและรองรับภาวะการค้า การลงทุน การเชื่อมโยงระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประชาคมทางเศรษฐกิจที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร (ASEAN Secretariat, 2008 : 29) ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศไทยที่ต้องเสริมสร้างสมรรถนะและความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนไทย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยกำหนดให้สถานศึกษาใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของสหภาพยุโรป(The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย ทั้งในการออกแบบหลักสูตรการพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนด เป้าหมาย การเรียนรู้ โดยปรับจุดเน้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 1-2) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารซึ่งเป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร (National Capital Language Resource Center. 2016 : 1) แนวคิดดังกล่าวเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Ability) การประเมินความสามารถในการสื่อสารตามกรอบมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปพิจารณา 3 ส่วน คือ 1) กลยุทธ์ในการใช้ภาษา

จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การรับสาร (Reception) การส่งสาร (Production) และการปฏิสัมพันธ์ต่อสาร (Interaction) 2) รูปแบบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Socio-Linguistic Competence) และความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสาร (Pragmatic or Strategic Competence) 3) กิจกรรมทางภาษา จำแนกเป็น 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การประเมินความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence or Communicative Language Ability: CLA) จึงต้องดำเนินการประเมินให้สอดคล้องกันทั้งด้านกลยุทธ์ในการใช้ภาษา ด้านรูปแบบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และกิจกรรมทางภาษา (Council of Europe, 2001 : 57-100)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารในประเทศไทย พบว่า งานวิจัยส่วนมากเป็นงานวิจัยที่เน้นการวัดทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ โดยแยกประเมินเป็นทักษะเดี่ยว และมุ่งเน้นเฉพาะกฎเกณฑ์และโครงสร้างทางภาษา การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบยังไม่เป็นไปตามทฤษฎีในการวัดและประเมินภาษาและไม่สอดคล้องกับทฤษฎีหรือโมเดลในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Language Ability: CLA) ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นผู้เรียนกลุ่มแรกที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป้าหมายให้ใช้รอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของสหภาพยุโรปเป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนรู้และพัฒนา โดยกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา(ป.6) ต้องมีระดับความสามารถทางภาษาในขั้นพื้นฐาน ซึ่งเมื่อเทียบกับระดับความสามารถทางภาษาตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษของสหภาพยุโรปก็คือ ระดับผู้ใช้ภาษาพื้นฐาน (A1) โดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในการสร้างและพัฒนากระบวนการประเมินและนำกระบวนการที่ได้ไปทดลองใช้และประเมินกระบวนการดังกล่าวอีกครั้งเป็นขั้นตอนสุดท้าย กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีคุณภาพ กระบวนการที่สร้างขึ้นจะได้รับการทดลองใช้ ปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้ได้กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ เพื่อนำผลการวิจัยและพัฒนาที่ได้ไปใช้ในการประเมินความสามารถการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนรวมถึงสามารถสะท้อนผลสู่ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำกับ ติดตาม วางแผน และตัดสินใจทางด้านการบริหารและพร้อมรับนโยบายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียนด้านการศึกษา (Education Hub) ในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการประเมินความสามารถการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อทดลองใช้กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อประเมินกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในการสร้างและพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำกระบวนการที่ได้ไปทดลองใช้เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group Technique) และประเมินกระบวนการโดยใช้มาตรฐานการประเมินทางการศึกษาที่พัฒนาโดยคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของสหรัฐอเมริกา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยตามขั้นตอนในการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากเอกสาร ตำรา บทความ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลต่าง ๆ และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 จำนวน 4,802 คน

ตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 จำนวน 256 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสรุปแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปแบบสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมิน รูปแบบการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และแบบสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการบรรยาย ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ การแปลความหมายค่า ร้อยละของการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการประเมิน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 2 ท่าน ด้านภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 3 ท่าน

เครื่องมือเป็นแบบประเมินคู่มือการประเมินความสามารถในการสื่อสาร จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขั้นตอนนี้มุ่งศึกษาคุณภาพของกระบวนการประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group Technique) ซึ่งศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมีผลการทดสอบจากแบบสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2559 อยู่ในกลุ่ม 5 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

และศึกษาคุณภาพของเครื่องมือประเมิน ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสฤทธิเดช อำเภอมือจี้ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีผลการทดสอบจากแบบสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2559 เป็นลำดับที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 13 ห้อง นักเรียน 587 คน

ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสฤทธิเดช อำเภอมือจี้ จังหวัดจันทบุรี ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 ห้อง สุ่มนักเรียนมา 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน จำนวน 6 ฉบับ ประกอบด้วย แบบวัดภาคปฏิบัติการพูดส่งสาร แบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนส่งสาร แบบทดสอบการรับสารโดยการฟัง แบบทดสอบการรับสารโดยการอ่าน แบบวัดภาคปฏิบัติการพูดปฏิสัมพันธ์ และแบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนปฏิสัมพันธ์

การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 6 ฉบับ ได้แก่ ค่าความยากรายข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบเลือกตอบใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson แบบทดสอบภาคปฏิบัติที่มีคะแนนไม่เท่ากันในแต่ละข้อ หาค่าความยากรายข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรของ Whitney and Sabers พิจารณาค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และอำนาจจำแนกต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาคปฏิบัติทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach และหาค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนส่งสาร แบบวัดภาคปฏิบัติการพูดส่งสารและแบบวัดภาคปฏิบัติการพูดส่งสาร โดยคำนวณจากค่าความสอดคล้องของคะแนนจากแบบทดสอบที่ตรวจให้คะแนนโดยผู้ตรวจ 2 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือทั้ง 6 ฉบับ พบว่า แบบทดสอบการรับสารโดยการฟัง มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .20 ถึง .89 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .20 ถึง .60 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 แบบทดสอบการรับสารโดยการอ่าน มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .26 ถึง .75 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .26 ถึง .48 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 แบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนปฏิสัมพันธ์ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .21 ถึง .74 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .27 ถึง .79 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แบบวัดภาคปฏิบัติการเขียนส่งสาร มีค่าความยาก (p) เท่ากับ 0.50 และค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.53 ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน เท่ากับ 0.80 แบบวัดภาคปฏิบัติการพูดส่งสาร มีค่าความยาก (p) เท่ากับ 0.58 และค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.33 ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ 0.78 แบบวัดภาคปฏิบัติการพูดปฏิสัมพันธ์ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .55 ถึง .82 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .33 ถึง .90 แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน เท่ากับ 0.83

การวิเคราะห์คุณภาพของกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group Technique) โดยศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีผลการทดสอบจากแบบสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2559 เป็นลำดับที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ของกระบวนการประเมินมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนโดยพิจารณาจากการนำคะแนนความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้ง 6 ด้านของนักเรียนแต่ละคน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละรายด้านทั้ง 6 ด้าน เทียบกับเกณฑ์การตัดสินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนรายด้านตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งผู้วิจัยปรับใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2557 : 14) ซึ่งแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 75 ขึ้นไป หมายถึง ความสามารถรายด้านในระดับดี

ร้อยละ 50-74.99 หมายถึง ความสามารถรายด้านในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายถึง ความสามารถรายด้านในระดับปรับปรุง

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาพรวม ดำเนินการหลังจากได้ระดับคุณภาพของการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษรายด้านแล้ว นำระดับคุณภาพของแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านมาพิจารณาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินความสามารถในการสื่อสารในภาพรวมตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2557 : 14) ซึ่งแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้
 ได้ระดับดี 5-6 ด้าน ไม่มีปรับปรุง หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารระดับดีเยี่ยม
 ได้ระดับดี 3-4 ด้าน ไม่มีปรับปรุง หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารระดับดี
 ได้ระดับดี 1-2 ด้าน หรือพอใช้ทุกด้าน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารระดับพอใช้
 ได้ระดับปรับปรุงอย่างน้อย 1 ด้าน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารระดับปรับปรุง

พิจารณาให้นักเรียนที่มีผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในภาพรวม ในระดับดีเยี่ยม เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถสูง และนักเรียนที่มีผลการประเมินในภาพรวมในระดับ ปรับปรุง เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถต่ำ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ของกระบวนการประเมิน โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงกับกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน The Mann - Whitney U Test มีสมมติฐานในการทดสอบคือ นักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงมีค่าเฉลี่ยคะแนนของผล การประเมินแตกต่างจากกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่ได้ทดลองใช้กระบวนการประเมินนั้นแล้ว จำนวน 48 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 44 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คนและอำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินกระบวนการประเมิน จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมิน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบองค์ประกอบในการประเมิน 6 ด้าน คือ การพูดส่งสาร การเขียนส่งสาร การรับสาร โดยการฟัง การรับสารโดยการอ่านการพูดปฏิสัมพันธ์ และการเขียนปฏิสัมพันธ์ การศึกษาสภาพปัจจุบัน พบว่า ด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านสื่อที่ใช้ในการประเมิน (ร้อยละ 27.78) รองลงมา ได้แก่ ด้านการรายงานผลการประเมิน (ร้อยละ 25.00) วัตถุประสงค์การประเมิน (ร้อยละ 24.44) วิธีการประเมิน (ร้อยละ 22.22) เครื่องมือการประเมิน (ร้อยละ 20.00) การนำผลการประเมินไปใช้ (ร้อยละ 22.22) และองค์ประกอบการประเมิน (ร้อยละ 19.14)

2. การพัฒนากระบวนการประเมินมีกรอบแนวคิดในการพัฒนา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เป้าหมายของการประเมิน สิ่งที่ต้องประเมิน วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ผลการประเมิน และการสรุปและรายงานผลการประเมิน คู่มือการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก สามารถจำแนกกลุ่มได้ถูกต้อง โดยนักเรียนที่มีความสามารถสูงมีผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษแตกต่างจากนักเรียนที่มีความสามารถต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีมาตรฐานการประเมิน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบในการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ การพูดส่งสาร การเขียนส่งสาร การรับสารโดยการฟัง การรับสารโดยการอ่าน การพูดปฏิสัมพันธ์ และการเขียนปฏิสัมพันธ์ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Council of Europe, 2001 : 57-100) และสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 1-20) ภาษาของของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ การพูดส่งสาร การเขียนส่งสาร การรับสารโดยการฟัง การรับสารโดยการอ่าน การพูดปฏิสัมพันธ์ และการเขียนปฏิสัมพันธ์ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Council of Europe, 2001 : 57-100) และสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 1-20)

สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการประเมิน ด้านการรายงานผลการประเมิน วัตถุประสงค์การประเมิน ด้านวิธีการประเมิน ด้านเครื่องมือ การประเมิน ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ และด้านองค์ประกอบการประเมินนั้น อาจเนื่องมาจากปัญหาหลายส่วน ดังที่ผู้บริหารและครูได้สะท้อนปัญหาในแบบสำรวจส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าโรงเรียนมีปัญหาการขาดแคลนครูวิชาเอกภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนที่ไม่ได้จบวิชาเอกอังกฤษขาดความมั่นใจในการสอน และต้องการให้มีครูเจ้าของภาษามาช่วยสอน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับอุพิช เหมือนทอง (2559 : 372) ซึ่งศึกษาพบว่า ครูส่วนมากมีผลการทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษตามเงื่อนไขและแบบแผนของ CEFR ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ และประสบปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการที่ครูไม่สามารถนำสื่อที่เหมาะสม มาใช้ในการเรียนรู้และใช้ประกอบการประเมิน ผู้เรียนได้ การประเมินที่ใช้ในชั้นเรียนเป็นการประเมินในภาพรวม ซึ่งไม่สามารถระบุความสามารถหรือข้อบกพร่องในการสื่อสารภาษาอังกฤษรายด้านของนักเรียนได้ จึงไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ข้อบกพร่องดังกล่าวได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิรา ลังกา (2559 : 82) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูจะมุ่งเน้นการแปลความหมาย การจดจำ คำศัพท์ และการใช้หลักเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ วัชรนุกูลเกียรติ (2559 : 149) ที่พบว่า ประเทศไทยเน้นการสอนหลักไวยากรณ์ และเน้นความจำไม่ใช้ความเข้าใจ การวัดไม่ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะและไม่ได้วัดนักเรียนจากสภาพจริง ใช้เกณฑ์ตัดสินด้วยคะแนนที่ต่ำกว่า 50 ถือว่าตก โดยข้อสอบส่วนใหญ่เป็นปรนัย

สภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการประเมิน ด้านการรายงานผลการประเมิน วัตถุประสงค์การประเมิน ด้านวิธีการประเมิน ด้านเครื่องมือ การประเมิน ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ และด้านองค์ประกอบการประเมินนั้น อาจเนื่องมาจากปัญหาหลายส่วน ดังที่ผู้บริหารและครูได้สะท้อนปัญหาในแบบสำรวจส่วนความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าโรงเรียนมีปัญหาคาดแคลนครูวิชาเอกภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนที่ไม่ได้จบวิชาเอกอังกฤษขาดความมั่นใจในการสอน และต้องการให้มีครูเจ้าของภาษามาช่วยสอน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับอูพิช เหมือนทอง (2559 : 372) ซึ่งศึกษาพบว่า ครูส่วนมากมีผลการทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษตามเงื่อนไขและแบบแผนของ CEFR ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ และประสบปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการที่ครูไม่สามารถนำสื่อที่เหมาะสม มาใช้ในการเรียนรู้และใช้ประกอบการประเมินผู้เรียนได้ การประเมินที่ใช้ในชั้นเรียนเป็นการประเมินในภาพรวม ซึ่งไม่สามารถระบุความสามารถหรือข้อบกพร่องในการสื่อสารภาษาอังกฤษรายด้านของนักเรียนได้ จึงไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ข้อบกพร่องดังกล่าวได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิรา ลังกา (2559 : 82) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูจะมุ่งเน้นการแปลความหมาย การจดจำ คำศัพท์ และการใช้หลักเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ วัชรนุกูลเกียรติ (2559 : 149) ที่พบว่า ประเทศไทยเน้นการสอนหลักไวยากรณ์ และเน้นความจำไม่ใช่ความเข้าใจ การวัดไม่ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะและไม่ได้วัดนักเรียนจากสภาพจริง ใช้เกณฑ์ตัดสินด้วยคะแนนที่ต่ำกว่า 50 ถือว่าตก โดยข้อสอบส่วนใหญ่เป็นปรนัย

2. ผลการสร้างและพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 กรอบแนวคิดในการพัฒนากระบวนการประเมิน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เป้าหมายของการประเมินสิ่งที่มุ่งประเมิน วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน ซึ่งประยุกต์จากแนวคิดเกี่ยวกับคำถามหลักของ Nevo (1983 : 119) และแนวคิดคำถามหลัก 4 คำถาม ของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2543 : 58) อภิปรายดังนี้

2.1.1 เป้าหมายของการประเมิน ซึ่งถือเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินการประเมิน และเป็นการตอบคำถามว่า ประเมินการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนไปทำไม (Why) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายของการประเมินเพื่อทราบระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อผู้รับการประเมินและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2552 : 57) และ Patton (1977 : 7) ที่ให้ความเห็นว่า เป้าหมายของการประเมิน คือ การพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน และใช้ประโยชน์จากผลการประเมินเพื่อการพัฒนาสังคม

2.1.2 สิ่งที่มีมุ่งประเมินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินซึ่งช่วยในการตอบคำถามว่า จะประเมินอะไร (What) สิ่งที่มีมุ่งประเมินสำหรับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนในครั้งนี้ประกอบด้วย ความสามารถทางด้านการพูดสื่อสาร (Spoken Production) ความสามารถด้านการเขียนสื่อสาร (Written Production) ความสามารถด้านการรับสารโดยการฟัง (Listening Reception) ความสามารถด้านการรับสารโดยการอ่าน (Reading Reception) ความสามารถด้านการพูดปฏิสัมพันธ์ (Spoken Interaction) และความสามารถด้านการเขียนปฏิสัมพันธ์ (Written Interaction) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับกรอบมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Council of Europe, 2001 : 57-100) และโมเดลความสามารถในการสื่อสารภาษา ได้แก่ โมเดลความสามารถในการสื่อสารของคาเนลและสเวน (Fulcher and Davidson, 2007 : 36-51) ความสามารถด้านการรับสารโดยการอ่าน (Reading Reception) ความสามารถด้านการพูดปฏิสัมพันธ์ (Spoken Interaction) และความสามารถด้านการเขียนปฏิสัมพันธ์ (Written Interaction) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับกรอบมาตรฐานที่ใช้อ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (Council of Europe, 2001 : 57-100) และโมเดลความสามารถในการสื่อสารภาษา ได้แก่ โมเดลความสามารถในการสื่อสารของคาเนลและสเวน (Fulcher and Davidson, 2007 : 36-51)

2.1.3 วิธีการประเมินเป็นองค์ประกอบที่ช่วยตอบคำถามว่าประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างไร (How) ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 4 ส่วน ได้แก่ วิธีการประเมินผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน และเครื่องมือการประเมิน องค์ประกอบของวิธีการประเมินทั้ง 4 ส่วน นี้ทำให้ได้สารสนเทศย้อนกลับที่มีความน่าเชื่อถือ เกิดความเชื่อมั่นต่อผลการประเมิน สารสนเทศย้อนกลับจึงมีคุณค่าและมีแนวโน้มของการยอมรับสูง (พิสนุ พองศรี, 2549 : 117) นอกจากนี้การประเมินที่มีลักษณะของการประเมินจากหลายแหล่ง (Multi Sources) มีเครื่องมือหลายประเภททำให้ผลการประเมินมีความแม่นยำมากขึ้น สามารถให้ข้อมูลที่สะท้อนความจริงได้เป็นอย่างดี

2.1.4 เกณฑ์การประเมินเกณฑ์การประเมินเป็นหลักหรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้นตามคุณลักษณะที่คาดหวังเพื่อการตัดสินและกำหนดคุณค่าของความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน การตัดสินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน ทำได้โดยการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน กับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นเกณฑ์ในการตัดสินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษรายด้านและในภาพรวมของนักเรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา/ 2557 : 14) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้สำหรับประเมินสมรรถนะด้านความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษากำหนดขึ้นบนฐานคิดของแนวคิดทฤษฎีการกำหนดจุดตัด (Cut-off Scores) เพื่อให้เกิดความเป็นปรนัยและคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด โดยอาศัยความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักวิชาการ จึงทำให้ได้เกณฑ์ที่ดีดังกล่าว

2.2 กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ผลการประเมิน และการสรุปและรายงานผลการประเมิน กระบวนการประเมินดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดให้ครอบคลุมกระบวนการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้ประเมินเห็นแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติและสามารถดำเนินการประเมินตามกระบวนการนั้นจนบรรลุเป้าหมายของการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสารสนเทศของการประเมิน ในส่วนของการรายงานผลการประเมิน เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังนักเรียน ครูและผู้บริหาร โดยนำเสนอเป็นรายด้านและในภาพรวมผลการประเมินในแต่ละครั้งจะเป็นสารสนเทศ ช่วยให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาอังกฤษ และการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินในรูปของการใช้ในเชิงปฏิบัติ โดยสารสนเทศหรือผลการประเมินเป็นเสมือนเครื่องมือการเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552 : 152)

3. ผลการพิจารณาคุณภาพของกระบวนการประเมินด้านความตรง (Validity) โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชุด (Known Group Technique) พบว่า กระบวนการประเมินมีความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) สามารถ จำแนกกลุ่มได้อย่างถูกต้อง ซึ่งพิจารณาได้จากผลการประเมิน พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถสูงมีผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษแตกต่างจากนักเรียนที่มีความสามารถต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้นแสดงให้เห็นกระบวนการประเมินที่พัฒนาขึ้นให้ผลการประเมินที่ตรงกับความความเป็นจริง สามารถแยกกลุ่มได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นลักษณะของความตรงเชิงจำแนก บางครั้งอาจเรียกว่าความตรงตามทฤษฎี ซึ่งมีความหมายว่า การที่เครื่องมือต่างๆ สามารถวัดหรือเก็บข้อมูลได้ตามลักษณะ (Trait) ที่ต้องการ (รัตนะ บัวสนธิ์, 2551 : 128-129) จึงกล่าวได้ว่า กระบวนการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิงจำแนก มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการประเมิน ที่พัฒนาขึ้น ได้สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีรองรับ ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายและผ่านการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้กระบวนการประเมินที่มีความถูกต้อง เหมาะสม ครอบคลุม เป็นที่ยอมรับสามารถนำมาใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างถูกต้อง

4. กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากก่อนดำเนินการประเมิน ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ร่วมประเมิน กรรมการคุมสอบเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดในการประเมิน ขั้นตอนการปฏิบัติในการประเมินเครื่องมือแต่ละฉบับ รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการประเมินสำหรับนักเรียนผู้เข้าสอบ ครูผู้สอน และโรงเรียน โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับสถานที่สำหรับทดสอบสื่อเสียง สถานที่สำหรับการทดสอบรายบุคคล ทำให้ทุกฝ่าย เกิดความเข้าใจและมีความพร้อมในการประเมิน

นอกจากนี้ ในการพัฒนากระบวนการประเมินฯ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการนำวิธีการวิจัยมาใช้ในกระบวนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นนั้น สามารถนำไปใช้ได้จริงตามวัตถุประสงค์ (รัตนะ บัวสนธ์, 2551 : 94) ดังนั้นการพัฒนากระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงทำให้ได้กระบวนการประเมิน ที่มีความถูกต้องครอบคลุม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ เป็นที่ยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 กระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินของคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The joint Committee on Standards for Education Evaluation) สามารถนำไปใช้ในประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ โดยเป็นการประเมินเพื่อตัดสินระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน

1.2 การนำกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ ผู้ประเมินควรวางแผนบริหารจัดการและดำเนินการสอบอย่างรอบคอบ มิฉะนั้นอาจทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อน เช่น การทดสอบการฟังให้ห้องที่มีเสียงอื่นรบกวนหรือเครื่องเสียงมีปัญหาการละทิ้งให้นักเรียนสอบแบบทดสอบการอ่าน หรือการเขียนโดยลำพังปราศจากกรรมการคุมสอบ การทดสอบการพูดที่ไม่มีกรรมการสอบช่วยดูแลแยกพื้นที่สำหรับนักเรียนที่กำลังสอบ นักเรียนที่สอบเสร็จแล้ว และนักเรียนที่ยังไม่สอบ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบหรือกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้นได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบหรือกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบอื่นนอกเหนือจากการใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) เช่น โมเดลความสามารถในการสื่อสารของคาเนลและสเวน โมเดลความสามารถทางภาษาของแบชแมน และโมเดลปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความสามารถ ในการสื่อสารของเซลซี-เมอร์เซีย เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษานำกระบวนการประเมินความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปสร้างเป็นแบบทดสอบแบบปรับเหมาะ (Adaptive Testing)

เอกสารอ้างอิง

- จิรา ลังกา. (2559). “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี
วิจรรย์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 : การวิจัยปฏิบัติการ,” *วารสารการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 22(22) : 76-91.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2549). *การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : เทียมฟ้าการพิมพ์.
- รัตน์ บัณฑิต. *ปรัชญาวิจัย*. (2551). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันภาษาอังกฤษ. (2559). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทาง
ภาษาของสหภาพยุโรป ระดับชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2557). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อดิศักดิ์ วัชรนุกุลเกียรติ. (2559). “การศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยโรงเรียนเอกชนใน
ประเทศอินเดียและประเทศไทยที่ใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ”, *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*.
18(4) : 142-155.
- อุพิช เหมือนทอง. (2559). “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังและการพูด
ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”, *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม*. 22(22) : 364-377 .
- ASEAN Secretariat. (2008). *The ASEAN Charter*. Jakarta : ASEAN Secretariat.
- Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning,
Teaching, and Assessment*. London : Cambridge University Press.
- Fulcher, Glenn and Fred Davidson. (2007). *Language Testing and Assessment*. Oxon : Routledge,
the USA.
- National Capital Language Resource Center. (2016). *Teaching Goals and Methods Goal:
Communicative Competence*. [Online]. Available
from: <http://www.nclrc.org/essentials/goalsmethods/goal.htm>. [accessed 5 May 2016].
- Nevo, David. (1983). “The Conceptualization of Education: An Analytical Review of the
Literature”, *Review of Educational Research*. 3(53) : 117-128 .